

ANDERE TIJDEN

G E D I C H T E N Z O N D E R G R E N Z E N

Bij mijn 65ste verjaardag ✎ Voor ieder die mij dierbaar is ✎ Utrecht, zaterdag 6 september 2014

Leo Mesman

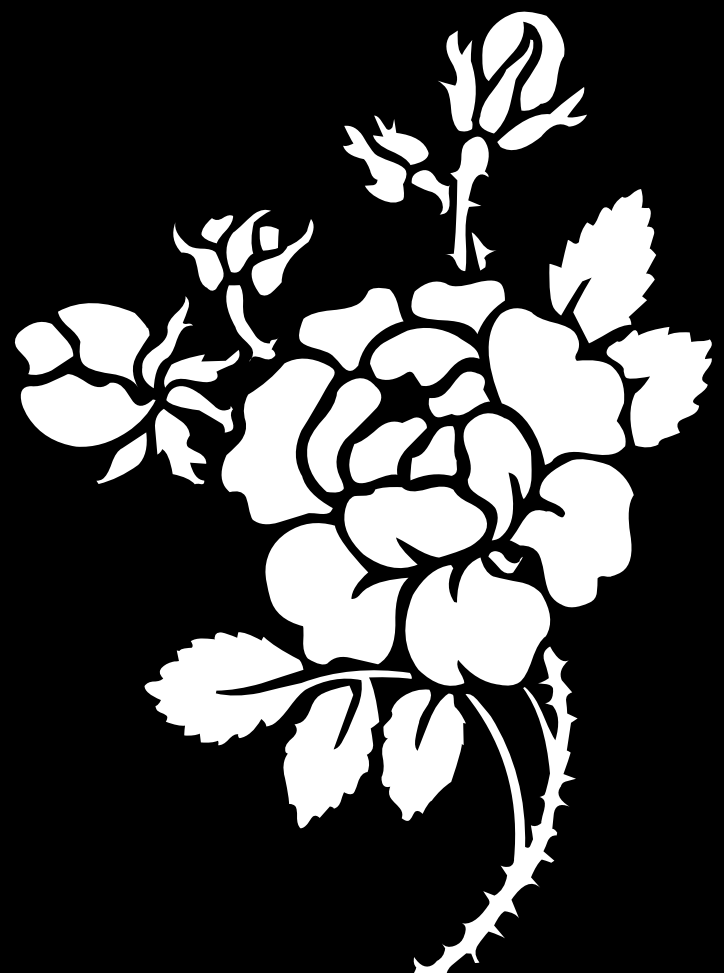
ANDERE TIJDEN

Dein ist mein ganzes Herz: Rudolph Schock op de radio.
Mijn moeder zingt mee, met glanzende ogen.

Dan de schok, als ik mijn *Sympathy for the Devil* belijd.
Van *Fleurs du Mal* heeft moedertjelief ook nooit gehoord.

Een eeuwigheid later, kan ik Rudolph's zangkunst best waarderen,
Maar mijn inkeer kan ik niet meer met haar delen.

En Baudelaire is vast ergens de naam van een trendy café.
Want, zeg nou zelf: wat is nog heilig in deze tijd?

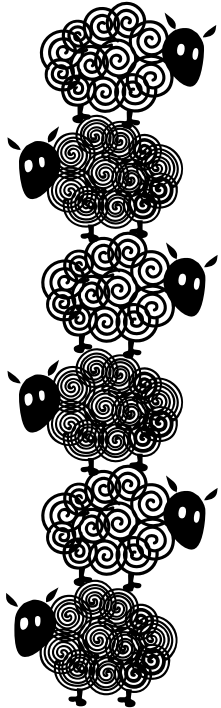

APPARATSJIKS

Als je nagaat hoeveel apparaten we door de dag heen tot onze beschikking hebben:

wekkerradio - scheerapparaat - elektrische tandenborstel - tondeuse - föhn - strijkijzer - wasmachine - wasdroger - stofzuiger - koffiezetapparaat - waterkoker - vruchtenpers - eierwekker - vaatwasser - magnetron - oven - broodrooster - bladblazer - grasmaaimachine - fornuis - afzuigkap - keukenmachine - verlichting - mixer - vibrator - radio - tv - cd-speler - mp3speler - iPhone - iPod - ipad - auto - brommer - scootmobiel - e-bike - bus - trein - computer - lift - koffieautomaat - fitnessapparaat

kun je toch wel stellen dat we allemaal APPARATSJIKS zijn geworden.

DE BANKIER

Hij had zijn schaapjes op het droge,
maar viel bij het tellen in slaap.

Toen hij wakker werd,
bleek zijn hele kudde verdwenen.

Sindsdien woont hij in de schaapsstal,
en slijt er zijn dagen,

met veel geschreeuw
en weinig wol.

CRISIS-TANGO

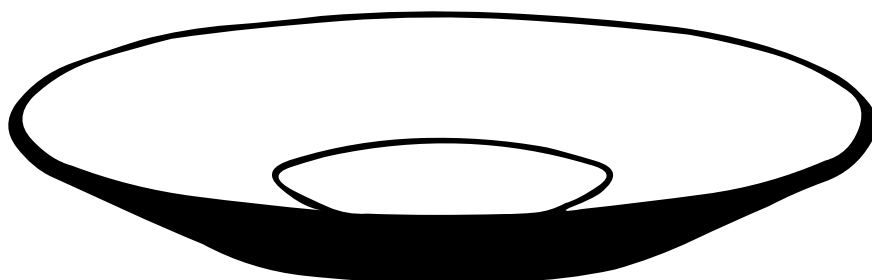
Muziek, maestro, muziek!
We willen dansen, maestro!
We willen sjansen, maestro.

Want het is crisis, maestro.
De toestand is kritiek.
Muziek dus, maestro, muziek!

We willen dansen en vergeten
dat we bang zijn, maestro.

Bang!

Hebben we morgen nog te eten?

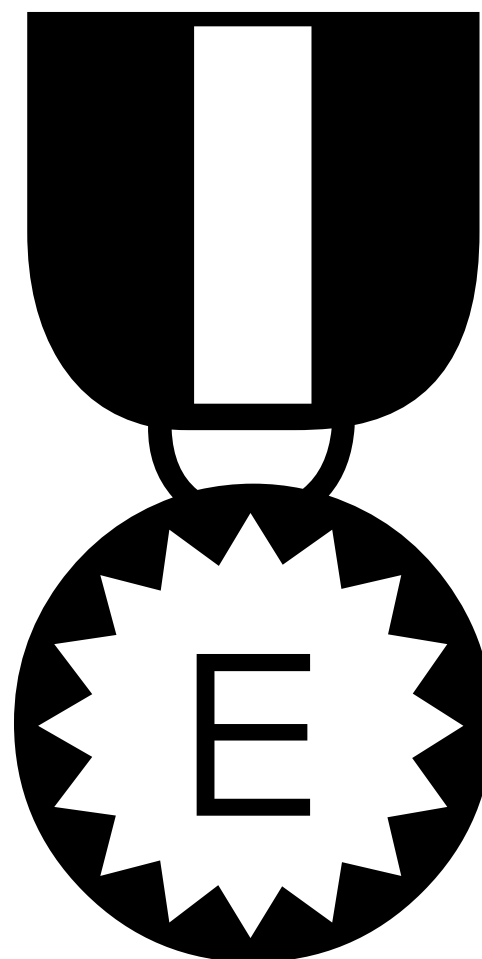

DE LANCE OPERA

Hij was een sneeuwpop
Die men nooit zag smelten
Zelfs niet op de heetste dagen

Waar anderen peentjes zweetten
Als zij de wielersport bedreven
Sloeg bij Lance condens neer op de huid

In zijn eigen dramatische opera
Speelde hij de rol van Turandot
Een ijskoning die van eerzucht brandde

AAN EPKE ZONDERLAND

Er is een man die vliegen
En ook perfect weer landen kan

Hij lijkt iemand uit Wonderland
Maar heet toch Epke Zonderland

In Londen tartte hij de zwaartekracht
Met superieur vertoon van macht

Als sportman ook met gratie
Is hij de trots der natie

Een Friese godenzoon als hij
Blijft er gewoon en nuchter bij

Hij weet: je bereikt alleen wat je wilt
Als een ander je naar de rekstok tilt

ER IS GEEN TERUG

(voor Frank, ook 65 geworden en 60 jaar vriend)

Terug in het groene paradijs van onze kindertijd
het broekbos inlopen en in een kuil vallen,
door mijn vriendje en mij gegraven;

stuitten op de dam die we eigenhandig
bij elkaar sprokkelde in de bedding
van de beek die het bos doorklieft.

Daarachter heeft zich een enorm stuwmeer gevormd
waarin onze jeugd voorgoed is verdronken,
met onze spelletjes, onschuldig als de

stekelbaarsjes die we mee naar huis namen
voor een kortstondig bespied leven,
in een weckfles gevuld met kraanwater.

(Utrecht/Vlijmen, 30 mei 2014)

PASSAAT

(voor Peter)

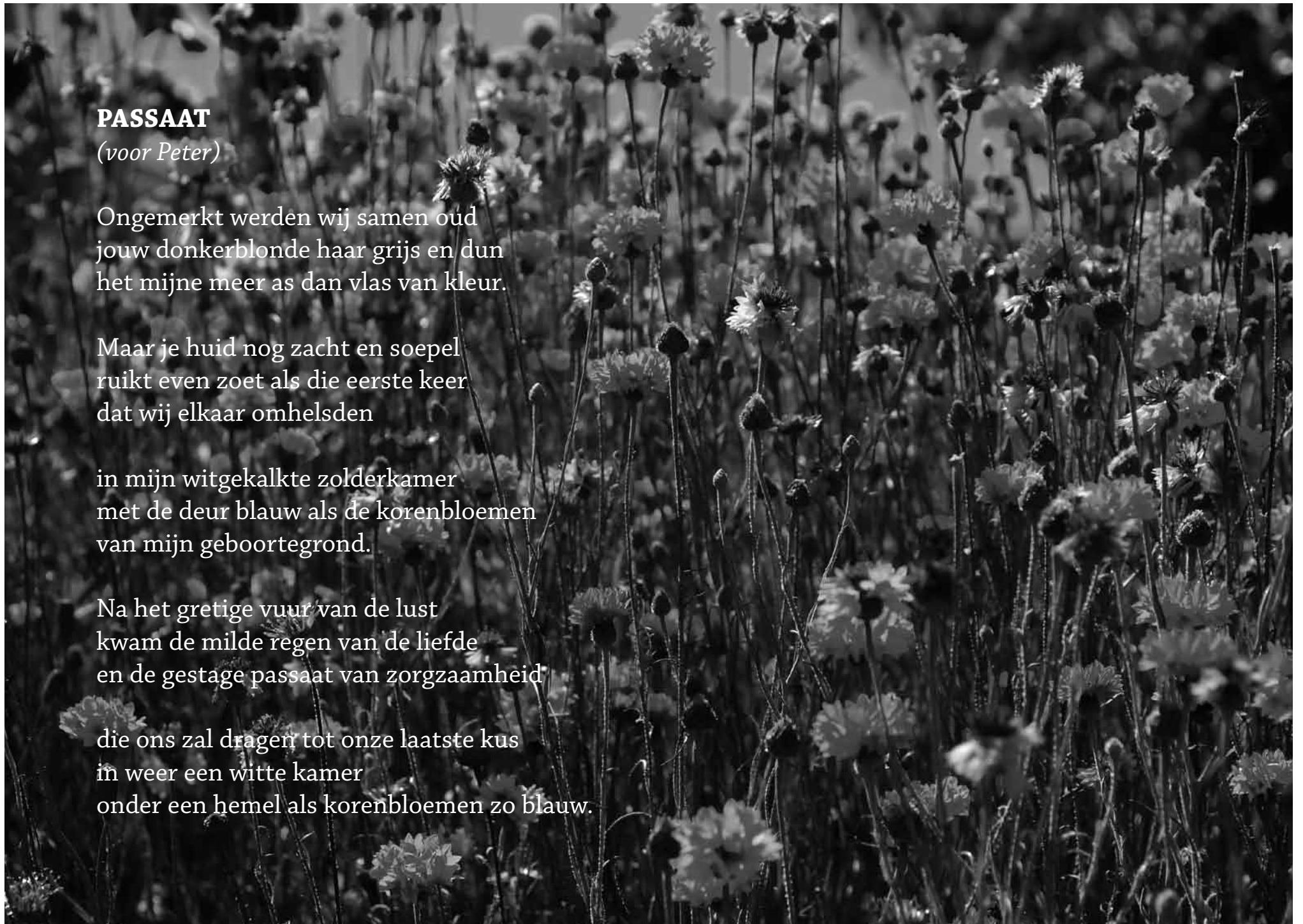
Ongemerkt werden wij samen oud
jouw donkerblonde haar grijs en dun
het mijne meer as dan vlas van kleur.

Maar je huid nog zacht en soepel
ruikt even zoet als die eerste keer
dat wij elkaar omhelsden

in mijn witgekalkte zolderkamer
met de deur blauw als de korenbloemen
van mijn geboortegrond.

Na het gretige vuur van de lust
kwam de milde regen van de liefde
en de gestage passaat van zorgzaamheid

die ons zal dragen tot onze laatste kus
in weer een witte kamer
onder een hemel als korenbloemen zo blauw.

LA VIE EN ROSE

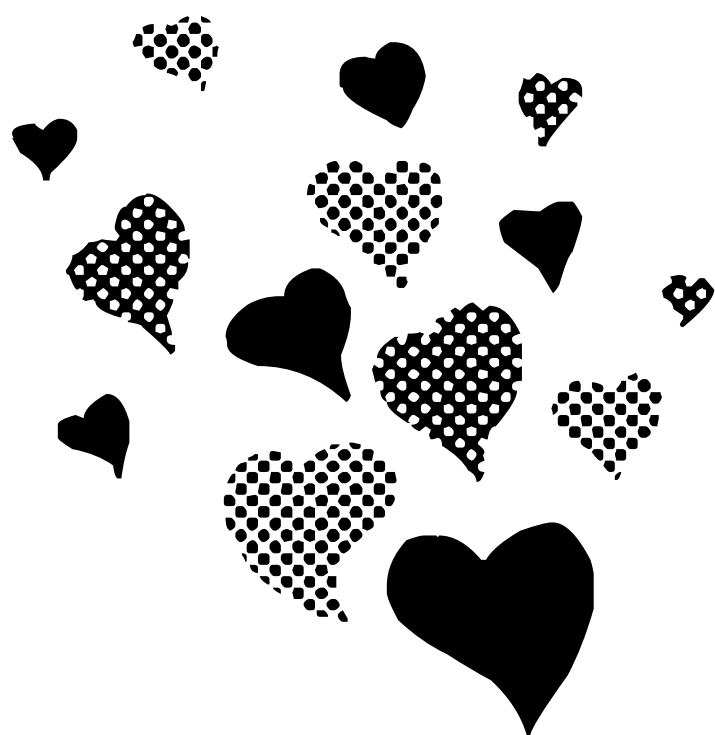
Er zijn van die ochtenden waarop de wereld
prachtig roze als een meisjeskamer opengaat

Aaibare paarden met grote wimpers
en slanke benen grazen in groene weiden

Stoere jongens met sluik haar en zachte ogen
fietsen vrolijk kletsend naar school

Ontelbare vogels zingen onbekommerd
hun ochtendlied in hoge bomen

Er zijn van die ochtenden waarop de wereld
een plek is waar ook homo's willen wonen

RINOCEROS (een ode)

Haren sneeuwen
van je schedel:
Kerstboomrui!

Huid vlekt
en verhoornt:
Rinoceros!

Verval sluipt
je lijf binnen:
Onontkoombaar!

Even tragisch
als boeiend:
Ouderdom!

Beste beschrijver
in versvorm:
Leo Vroman!

WERK

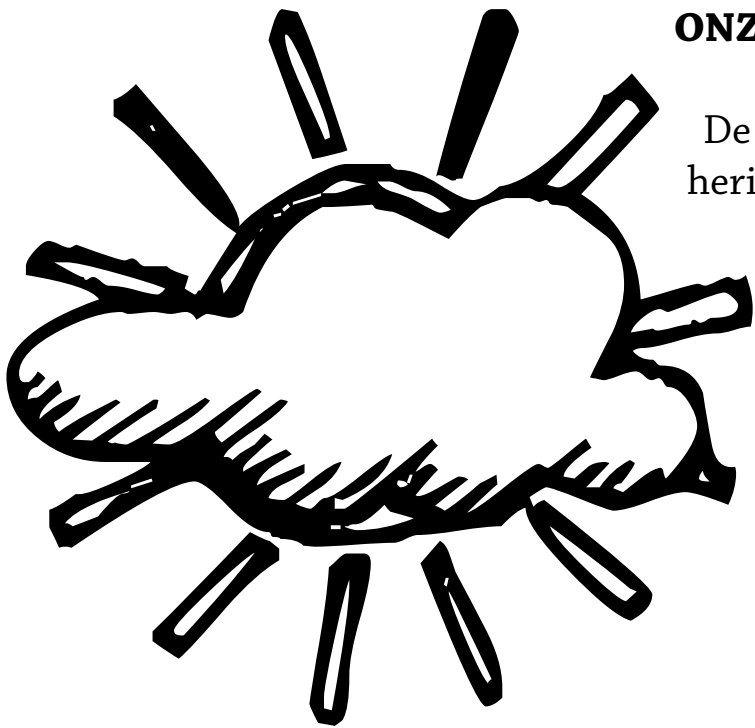
Wat is er mooier dan een mens die werkt,
een mens die brood bakt, metselt of een laken strijkt,
een mens die kleren maakt, de aarde omspit of een koe gaat melken?

We zien helaas door de machines onszelf niet meer,
vissen naar cijfers en tabellen op de pc
of zitten ons in kale zalen stierlijk te vervelen

en dromen van een simpel leven op het platteland,
waar we door eigen last en zweet ons weer gelukkig weten
en van wat met eigen hand gezaaid werd of geplant

de verrukkelijke opbrengst eten.

ONZE HERKOMST

De sproeten van Ierse schonen
herinneren ons eraan:

Europeanen zijn door schaarste
aan zon verbleekte Afrikanen,

met ogen van ontzilte vissen
en haren van gevallen engelen.

ODE AAN DE BOSSCHE BOL

Wie is niet dol op de Bossche Bol,
zo Groot en van de slagroom vol,
in fijne chocola gedoopt?

Het zien van een Bol maakt me al dol
van puur verlangen naar een beet.
Maar zeg me eens, hoe je hem eet?

LIGHT POET

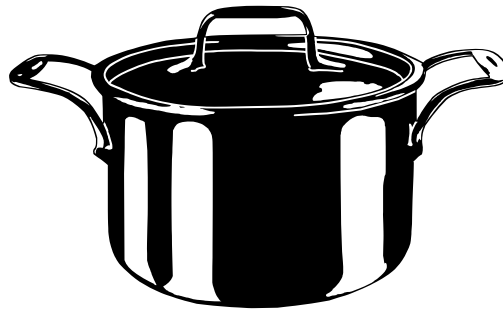
Toen ik dertig kilo jonger was
had ik geen benul hoe licht ik was.
Nu ben ik een man van gewicht
en alleen als dichter nog licht.

DE SWITCH

Hij was pas vijftien en wilde dichter worden
Van verzen bol van herfst en nostalgie.
Hij las Jan Hanlo, Lucebert en Hans Lodeizen,
Bedwelmdde zich aan Baudelaire's magie.

Zij inspireerden hem om zelf te dichten.
Soms liet hij anderen lezen wat hij schreef.
Ze vonden zijn werk roerend en toch licht en
Allengs raakte hij poëtisch goed op dreef.

Toch geldt ook hier: het kan zomaar verkeren.
Hij dicht nog steeds, maar niet meer op papier.
Hij vond zijn weg in culinaire sferen
En roert in pannen, kokend van plezier.

Hij creëert nu zeldzame recepten.
Geen pottenkijker mag zijn kookkunst zien.
Een enkeling mag zijn creaties testen,
Die hij woordeloos en toegewijd bedient.

Wanneer voldaan zijn gasten zijn vertrokken
En hij bijkomt in zijn rijk van glas en chroom,
Wil hij nog wel eens denken aan die jongen,
Die jongen van pas vijftien, met een droom.

LALALAAAAAA, LALALALALAAAAA...

OP EEN PLOFKIP

Een plofkip uit de vestingstad Muiden
had een hekel aan harde geluiden.
Ze smeekte de haan

OP EEN PLOFKIP

Een plofkip uit de vestingstad Muiden
had een hekel aan harde geluiden.
Ze smeekte de haan
pas dan aan te slaan
als ze gesmoord was in wijn met wat kruiden.

IMPRESSIES VAN EEN GRIEKS EILAND (mei 2013)

Die ene mooie ober, met het gelaat van een heilige en de gebaren van een engel, die bij een treuzelend Engels toeristenkoppel zijn ongeduld met moeite weet te verbergen, dus toch menselijk blijkt te zijn.

Twee vrolijke oude Britse dames, van wie er één een treffende gelijkenis vertoont met Gumbah's heldin, Deirdre, die op het terras met elkaar uitwisselen welke passerende mannen ze wel of niet sexy vinden.

Goedmoedige jonge Engelse stellen, de dames in iets te kleurrijke luchtige toiletjes, de heren met kale boeventronies en indrukwekkende tatoeages op alle denkbare lichaamsdelen.

Het warme bad van een glasheldere maar nagenoeg leeg ogende Middellandse zee, zonder schelpen of andere sporen van zeeleven op de stranden.

Bloeddorstige en gehaaide muggen, die de nachtrust drastisch bekorten en versjteren.

De vermoeide Albanese serveerster, met twee kleine kinderen, die nog een ander, onderbetaald, seizoensbaantje heeft om de eindjes aan elkaar te kunnen knopen en verzucht: "Many problems, many problems."

De machtige eucalyptusbomen, die ooit rond de hoofdstad zijn geplant om de muggen en de malaria te verdrijven, helaas te laat voor de nog altijd vereerde vrijheidsstrijder Lord Byron.

De gracieuze duifjes, niet te vergelijken met onze logge stadsduiven, die terecht een grote rol spelen in de liefdeslyriek in de landen rond de Middellandse zee, bijvoorbeeld het Hooglied.

De oeroude olijfbomen, die op den duur uiteengroeien in twee elkaar omhelzende bomen als twee oude geliefden, omdat de Griekse oppergod Zeus het zo gewild heeft.

De vele zwervkatten en -honden, die worden opgevangen door lieve Engelse dametjes, om ze de liefde en zorg te schenken waarnaar ze wellicht zelf vergeefs hebben verlangd.

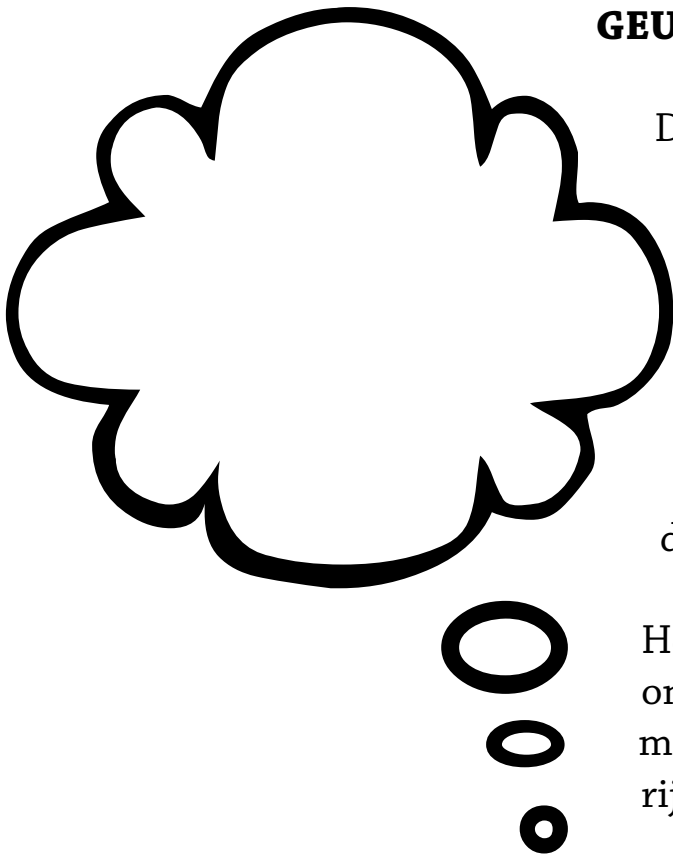
De plastic flessen en ander restafval langs wegen en paden, die bewijzen dat de inwoners van dit bloemrijke eiland de natuur, die hun zo rijkelijk met haar gaven bedeeft, niet erg dankbaar zijn.

De orthodoxe religie, die nog steeds het hele bestaan van de mensen doordesemt met haar unieke cocktail van spirituele verhevenheid en onbekommerd aards materialisme.

Het oprukkende toerisme, dat welvaart brengt aan een tot voor kort nog arme bevolking maar de integriteit van de lokale bewoners en van hun natuurlijke omgeving onvermijdelijk verandert en aantast.

Maar wie kiest vrijwillig voor een arm, zwaar en onwaardig leven, zodra de verlokkingen van de consumptiemaatschappij binnen handbereik komen?

GEUR VAN VERLANGEN

De geur van zonnemelk op de
eerste warme lentedag van het jaar
wekt - ineens - een intens verlangen
naar vakantie uit de winterslaap.

Beelden doemen op van gouden stranden
en een eindeloos deinende, blauwe zee;
en de sensatie van zonverbrande ledematen,
die zich beurtelings laten koesteren en verkoelen.

Herinneringen herleven aan paradijselijke maaltijden,
onder een lommerrijk palmbladerdak
met geliefden samen genieten van gegrilde vis,
rijke salades en koele, kruidige wijnen.

Wat de geur van een paar druppels zonnemelk
op een Hollands balkonnetje niet kan oproepen!
Daar kunnen die tuttige madeleines van
Marcel Proust toch helemaal niet aan tippen?

HAGEDISSEN

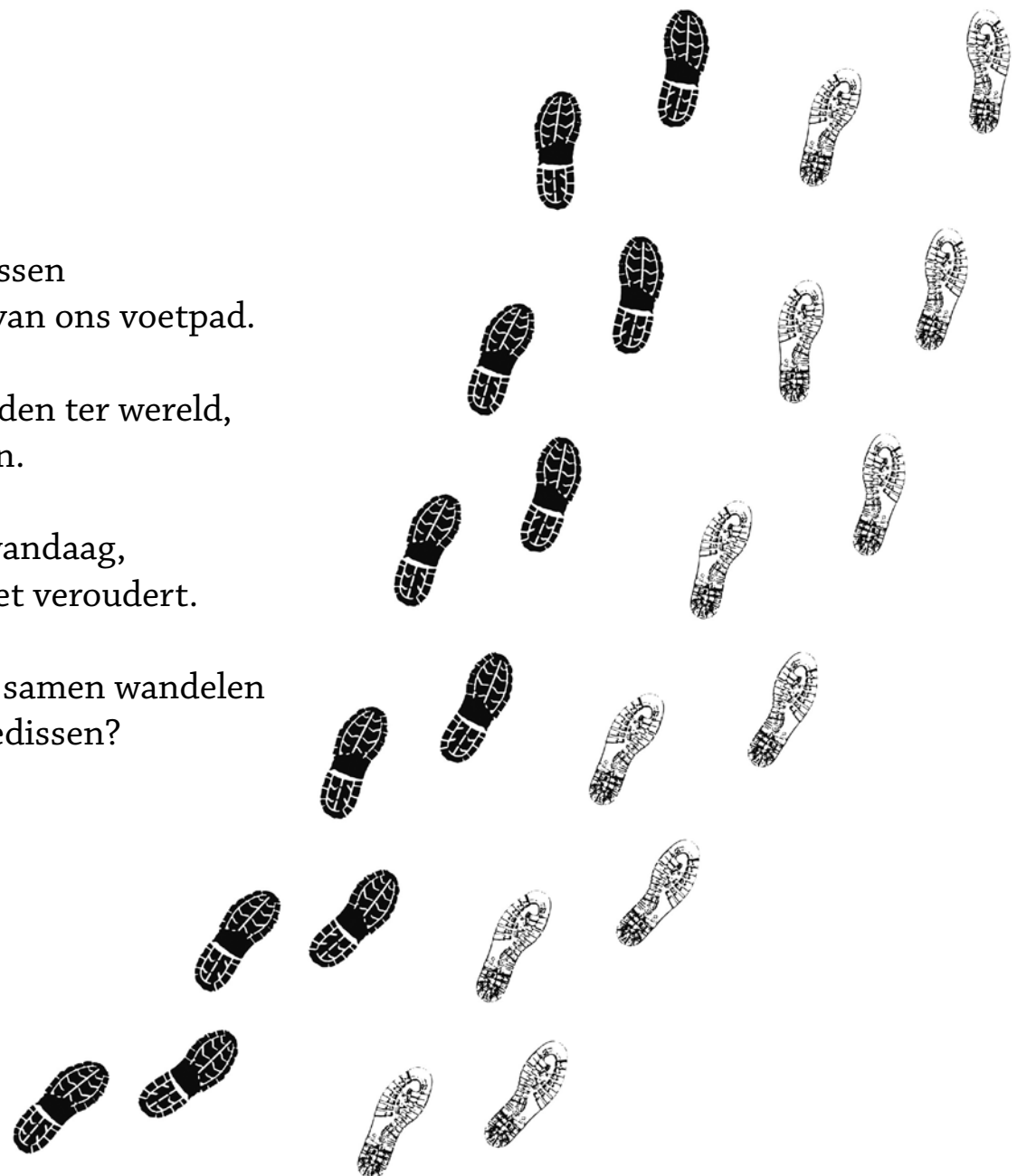
Weer ritselen de hagedissen
in de zinderende berm van ons voetpad.

Een van de oudste geluiden ter wereld,
zoals we eerder schreven.

Weer klinkt het nieuw vandaag,
zoals ook onze liefde niet veroudert.

Hoe lang nog zullen wij samen wandelen
bij het ritselen van hagedissen?

(Lesbos, mei 2012)

GIRO D'ALBANIA (juni 2010)

Hoog op de schoot bij Moeder Albania
zagen we haar schone stad Tirana in breed panorama.

In Kruja komen Albanezen hun held Skanderbeg vereren,
terwijl Bektashi's vrijmoedig met hun Allah verkeren.

Bij kolonel Thomson's buste aan de haven van Dürres
gedenkt men Neerland's eerste, heerlijk mislukte, vredesklus.

Eenmaal in Elbasani aangeland, konden we zomaar
met de stadsbus naar Utrecht Kanaleneiland!

Op de Turkse markt van Korça
vindt men Albanië's zoetste kersen.

Eens regende het bloed in Ali Pasha's Tepelena,
nu pijpenstelen.

Onder de zilveren daken van Gjirokastra
leefden Albanië's grootste schrijver en mensendrijver.

In Butrint hoorden we cicaden zingen,
laurieren fluisteren en stenen zwijgen.

Steeds meer toeristen liggen op Saranda's stranden
om er goedkoop en grondig te verbranda.

In het struikgewas van Apollonia
zong een nachtegaal zijn mooiste middaglied.

's Avonds laat hoorden we kikkers kwaken
in het centrum van Onufri's stad Berati.

In de luwte van machtige platanen
dronken we straffe raki met stramme partizanen.

In Shkodra komen drie rivieren samen
en zeggen drie religies vreedzaam: Amen.

Als op de African Queen voeren we heen en weer
voor een roestige cruise over het Komanmeer.

Onze reis eindigde in een hoofdstedelijk vijfsterrenhotel;
Albanese sterren, dat dan weer wel!

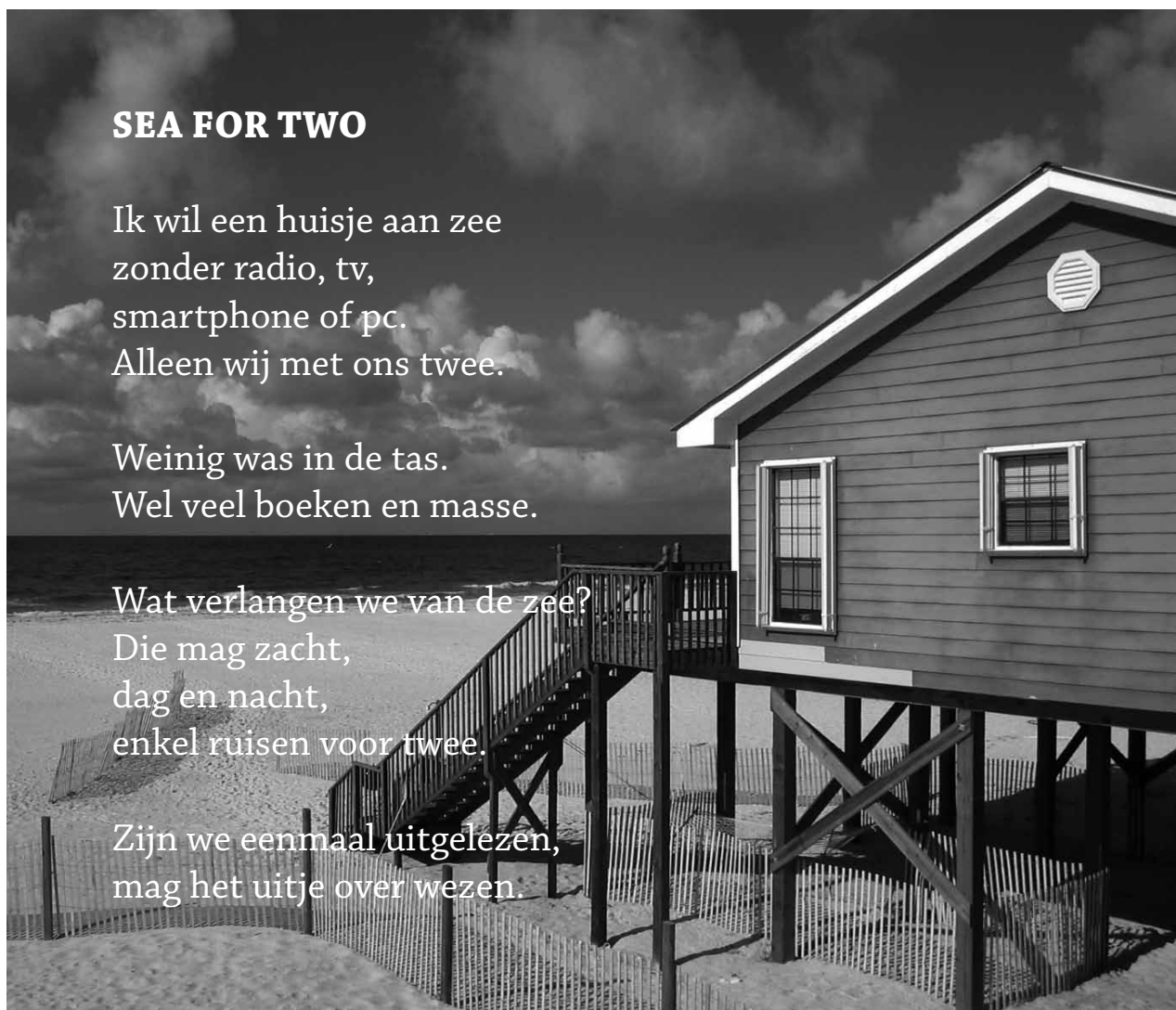
SEA FOR TWO

Ik wil een huisje aan zee
zonder radio, tv,
smartphone of pc.
Alleen wij met ons twee.

Weinig was in de tas.
Wel veel boeken en masse.

Wat verlangen we van de zee?
Die mag zacht,
dag en nacht,
enkel ruisen voor twee.

Zijn we eenmaal uitgelezen,
mag het uitje over wezen.

TWEE SCHELPEN

Houd een schelp tegen
een van je oren:

twee schelpen hechten
zich aaneen

en vormen een klankkast
ruim genoeg

om er het ruisen van de zee
in te horen.

MEDITATIE

als je heel
heel stil wordt
en goed luistert

kun je in het
ruisen van bomen
of van de zee

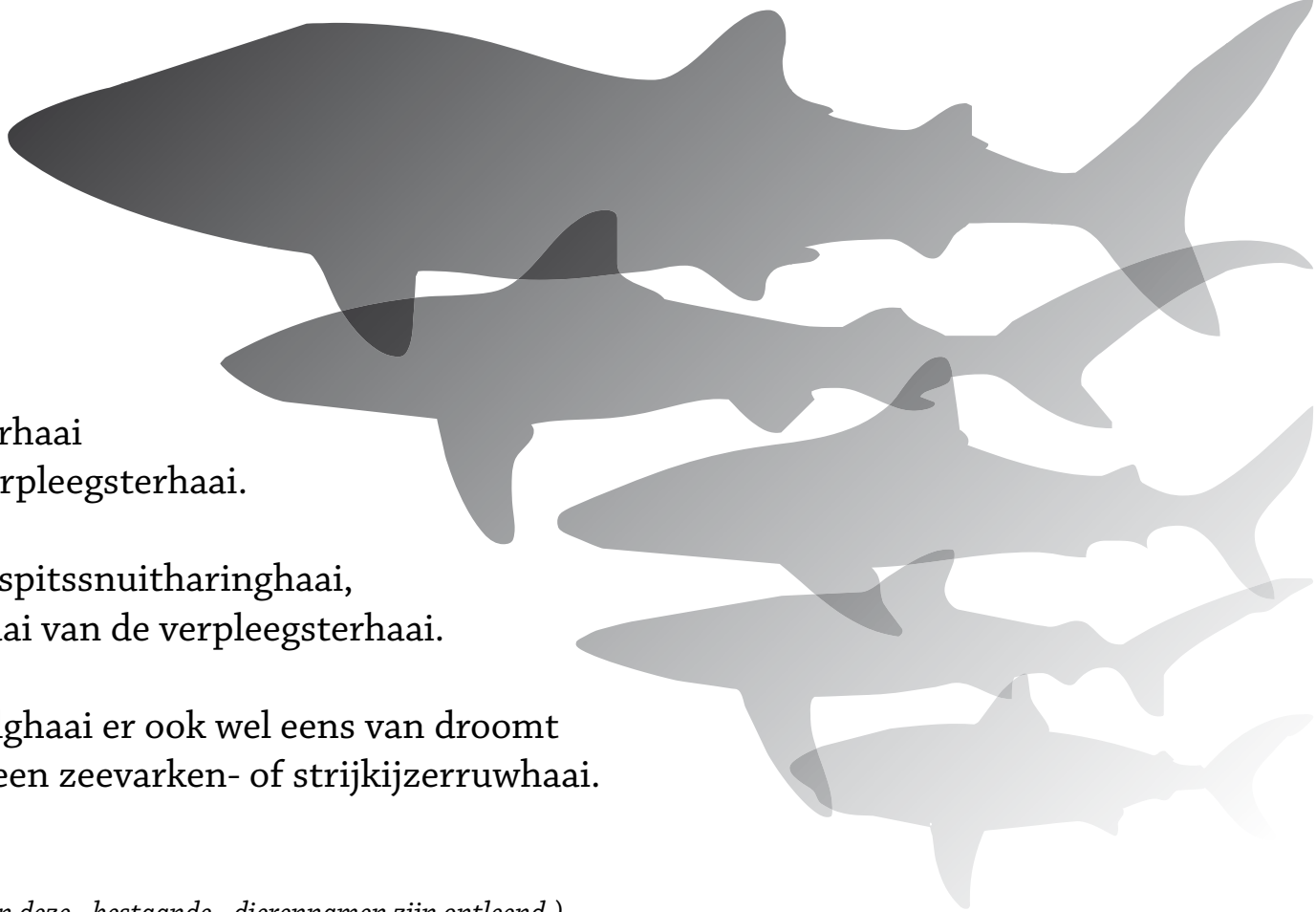
het lijden
van de mensheid
horen

LICHAAMSDEEL

Is er iets aandoenlijker dan
de aanblik van een mens
die gehaast uit schroom
schielijk van kleding wisselt
op een warm en te vol strand?

Ongewild toont men
het rondend lichaamsdeel
waar ieder lid van onze soort
ongeacht leeftijd of geslacht
de onschuld van een kind bewaart.

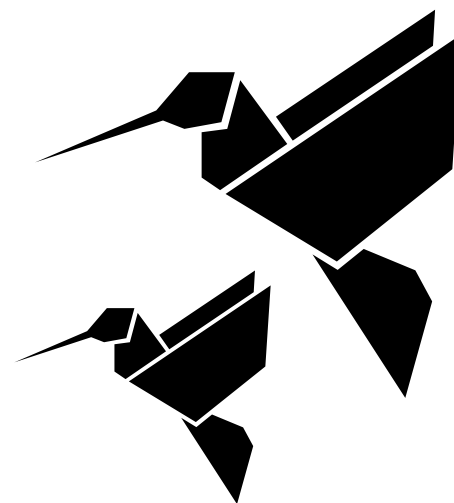
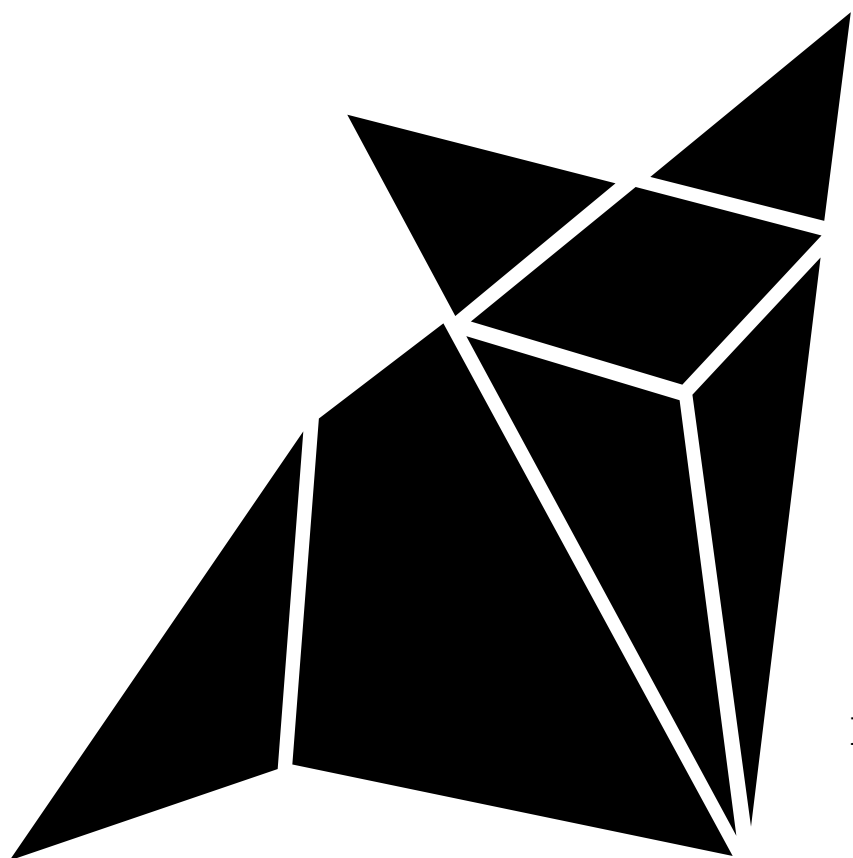
HAAIEN AAIEN

Een wobbegong of bakerhaai
kreeg kennis aan een verpleegsterhaai.

Dit tot jaloezie van een spitssnuitharinghaai,
die hunkerde naar een aai van de verpleegsterhaai.

Zoals een langsnuitzwelghaai er ook wel eens van droomt
Geaaid te worden door een zeevarken- of strijkijzerruwhaai.

(Met dank aan Wikipedia waaraan deze - bestaande - dierennamen zijn ontleend.)

OVER KATTEN EN VOGELS

Kan men zowel van katten als van vogels houden?
Het lijkt een onmogelijke combinatie.

De kattenminnaar zal het zinloze geweld van zijn huisdier
jegens het vedervolk altijd vergoelijken.

Dit tot onbegrip van de vogelaar die zich zal beroepen
op de weerloosheid van de schepselen van zijn voorkeur.

Men kan, denk ik, van katten houden en ook van vogels.
Maar niet omgekeerd.

MERELPAAR

dat we sterven moeten
weten we

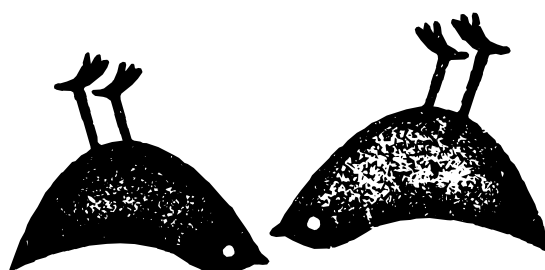
maar het merelpaar
dat in het struikgewas

beschutting zoekt
tegen de winterkou

en door de vorst geveld
ter aarde is gevallen

wist het
denk ik

niet

GEDICHT VOOR PETER'S MOEDER TOEN ZE 90 WERD

Ik ben er nog graag hoor, zei ze,
En mijn eetlust is nog best.
Nog wat jaartjes op deze wijze,
Onze Lieve Heer zorgt voor de rest.

Fijne kinderen kreeg ik, zei ze,
Eén is er nog bij me op het nest.
Voor zijn zorg wil ik Frans prijzen,
Onze Lieve Heer zorgt voor de rest.

Met Angelien en Betty, zei ze,
Smeedde het moederschap een band.
Roel en Peter zijn twee wijzen,
Onze Lieve Heer gaf alle vijf verstand!

Ook van mijn schoonzoons houd ik, zei ze,
Ze doorstonden alle drie de test.
Eén blonde (of roze?) en twee grijze,
Onze Lieve Heer vindt het wel best.

Ook die kleinkinderen van me, zei ze,
Hebben alle veel talent.
Dion, Daniel, Wilco, Monique...hoe heet ook weer die eigenwijze?
Onze Lieve Heer heeft ons verwend.

Ik ging graag op vakantie, zei ze,
Maar het eigen bed bevalt toch het best.
Vertellen kan ik ook zonder reizen,
Onze Lieve Heer zeg ik de rest.

Was ik niet bij het kerkkoor, zei ze,
Een toontje lager zong de rest.
Daarom blijf ik nog wat bij ze,
Onze Lieve Heer begrijpt dat best.

Ik ben er nog graag hoor, zei ze,
En mijn eetlust is nog best.
Nog wat jaartjes op deze wijze,
Onze Lieve Heer zorg voor de rest.

(Utrecht/Apeldoorn, 20 september 2007)

DE ZIN VAN HET LEVEN

Het licht op de dingen
Een kind dat je toelacht
Ontwaken bij sneeuw

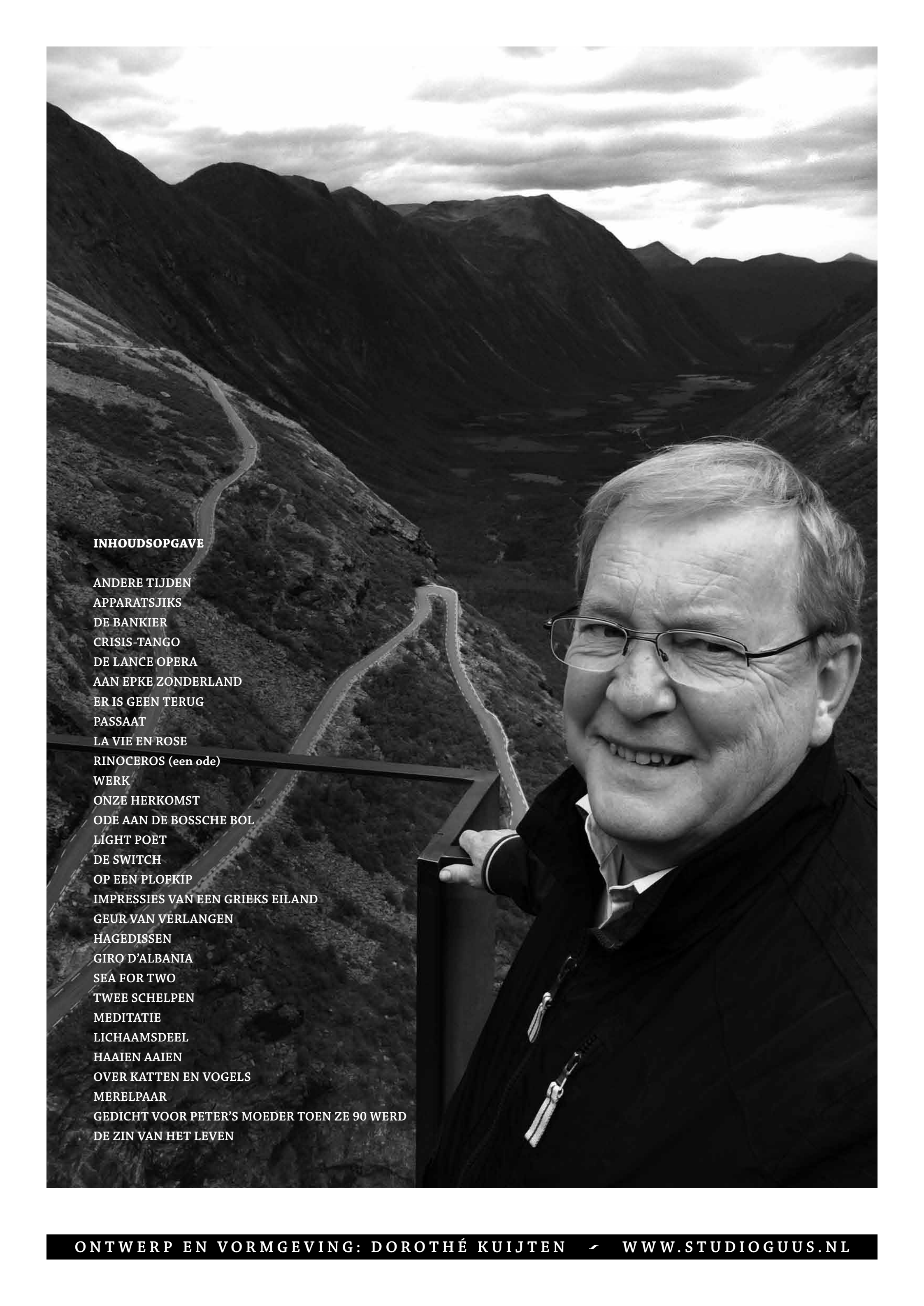
Een roodborst die losgaat
Een gedicht dat je ziel raakt
Een hond die je troost

Een film die je blij maakt
Een boek dat je uitpakt
Sap van een vrucht

Zon die je huid brandt
Maan in een vriesnacht
Een hand die je streelt

Het moment dat je klaarkomt
Een fel brandend haardvuur
Zwemmen in zee

De storm die voorbij raast
Een zoen van je liefste
Het besef dat je leeft

INHOUDSOPGAVE

ANDERE TIJDEN
APPARATSJIKS
DE BANKIER
CRISIS-TANGO
DE LANCE OPERA
AAN EPKE ZONDERLAND
ER IS GEEN TERUG
PASSAAT
LA VIE EN ROSE
RINOCEROS (een ode)
WERK
ONZE HERKOMST
ODE AAN DE BOSSCHE BOL
LIGHT POET
DE SWITCH
OP EEN PLOFKIP
IMPRESSIES VAN EEN GRIEKS EILAND
GEUR VAN VERLANGEN
HAGEDISSEN
GIRO D'ALBANIA
SEA FOR TWO
TWEE SCHELPE
MEDITATIE
LICHAAMSDEEL
HAAIEN AAIEN
OVER KATTEN EN VOGELS
MERELPAAR
GEDICHT VOOR PETER'S MOEDER TOEN ZE 90 WERD
DE ZIN VAN HET LEVEN